

# کاردهای تجارت سیار

تألیف / مؤلفان:

دکتر روح‌الله نوری (عضوبیات علمی دانشگاه خوارزمی)

دکتر محمد رحیم اسفندیانی (عضوبیات علمی دانشگاه تهران)

سرشناسه : نوری، روح الله، ۱۳۵۸ -  
 عنوان و نام پدیدآور : کاربردهای تجارت سیار / پدیدآورندگان روح الله نوری، محمدرحیم اسفیدانی.  
 مشخصات نشر : تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی، ۱۳۹۳.  
 مشخصات ظاهری : ۲۷۲ص: مصور، جدول، نمودار.  
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۸-۴۰۷-۴  
 وضعیت فهرست نویسی : فیا  
 موضوع : بازرگانی الکترونیکی  
 شناسه روده : اسفیدانی، محمدرحیم، ۱۳۵۵ -  
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۳۳۲/۵۵۴۸۱۱F ۲ک۲ن/  
 رده بندی دیویی : ۸۴/۶۵۸  
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۹۸۱۲۲

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۸-۴۰۷-۴

نام کتاب: کاربردهای تجارت سیار

مؤلف / مؤلفان: دکتر روح الله نوری (عضو هیات علمی دانشگاه خوارزمی) و

دکتر محمدرحیم اسفیدانی (عضو هیات علمی دانش گاه تهران)

اصلاح و صفحه آرایی: سولماز دمندانی

طراح جلد: شاهرخ بهاری

چاپ اول: ۱۳۹۳

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

ناشر: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان کارگر شمالی، بالاتر از بلوار کشاورز، شماره ۱۲۰۲،

تلفن: ۶۶۹۳۹۳۲۹

وبسایت: www.eppe.ir

## پیشگفتار

جهان در حال گذار از عصر صنعتی به عصر اطلاعات و ارتباطات است. تنها پدیده‌ای که در این عصر، ثابت و پایدار خواهد بود؛ پدیده تغییر است. همزیستی و همگامی با این پدیده ثابت مستلزم یادگیری، تولید و کاربرد دانش و فناوری اطلاعات و ارتباطات در همه سرنوشت‌های فردی و اجتماعی اعم از اقتصاد، فرهنگ، سیاست و اجتماع است. در این میان فناوری اطلاعات و ارتباطات مبتنی بر سیستم‌های سیار، ویژگی مبتنی بر فراگیری فارغ از زمان و مکان را با خود به همراه آورده است. بنابراین از یک سو برای همگامی با شتاب تغییرات ثابت بایستی یادگیری و به کارگیری فناوری سیار همواره در دستور کار قرار گیرد. از سوی دیگر یادگیری و به کارگیری این فناوری با ویژگی‌های منحصر به فرد خود، دست‌یابی ما را به شتاب تغییر و امکان‌پذیر می‌سازد.

در پایان از جناب آقای دکتر روح‌الله نوری و دکتر محمدرحیم اسفندیار و همچنین کلیه همکاران شرکت چاپ و نشر بازرگانی که امکان چاپ و نشر این کتاب را فراهم آورده‌اند، تشکر به عمل می‌آید.

مجید نیک‌مهر

مدیرعامل شرکت چاپ و نشر بازرگانی

## فهرست مطالب

| صفحه | عنوان                                                                |
|------|----------------------------------------------------------------------|
| ط    | مقدمه                                                                |
| ۱    | فصل اول: کلیات تجارت سیار                                            |
| ۱    | اهداف فصل                                                            |
| ۲    | مقدمه                                                                |
| ۴    | روند تکاملی فناوری های بی سیم                                        |
| ۶    | تعریف زنجیره ارزش                                                    |
| ۱۵   | توزیع درآمد بین عناصر زنجیره ارزش تجارت سیار                         |
| ۱۶   | جمع بندی و نتیجه گیری فصل                                            |
| ۱۷   | فصل دوم: طبقه بندی کاربردهای تجارت سیار                              |
| ۱۷   | اهداف فصل                                                            |
| ۱۸   | چارچوبی برای تحقیقات تجارت سیار                                      |
| ۱۹   | کاربردهای تجارت سیار بر مبنای زنجیره ارزش                            |
| ۲۱   | کاربردهای تجارت سیار بر مبنای مدل های تجارت الکترونیک                |
| ۲۲   | کاربردهای تجارت سیار بر اساس گزارش موسسه دویچلر                      |
| ۲۵   | طبقه بندی کاربردهای تجارت سیار از دیدگاه راجنیش، باووس، وارشنی و وتر |
| ۲۷   | طبقه بندی کاربردهای تجارت سیار از دیدگاه بولینگن و وورتر             |
| ۳۰   | برنامه های کاربردی در حال ظهور در تجارت سیار                         |

|    |                                         |
|----|-----------------------------------------|
| ۳۴ | جمع‌بندی و نتیجه‌گیری فصل               |
| ۳۵ | فصل سوم: بازاریابی سیار                 |
| ۳۵ | اهداف فصل                               |
| ۳۶ | مقدمه                                   |
| ۳۷ | تعریف بازاریابی سیار                    |
| ۳۷ | بازاریابی از طریق پیامک                 |
| ۳۸ | عوامل موفقیت در بازاریابی از طریق پیامک |
| ۴۴ | بازاریابی از طریق پیامک چند رسانه‌ای    |
| ۴۴ | معرفی پیامک چند رسانه‌ای                |
| ۴۵ | بازاریابی وب                            |
| ۴۵ | بازاریابی از طریق موتورهای جستجو        |
| ۴۶ | بازاریابی از طریق موبایل                |
| ۵۳ | جمع‌بندی و نتیجه‌گیری فصل               |
| ۵۵ | فصل چهارم: تبلیغات سیار                 |
| ۵۵ | اهداف فصل                               |
| ۵۶ | مفاهیم و تعاریف                         |
| ۵۹ | روند تبلیغات سیار                       |
| ۶۳ | ویژگی‌های محتوای و نوع وسیله تبلیغ      |
| ۶۴ | عوامل اصلی موفقیت در تبلیغات سیار       |
| ۶۶ | هزینه تبلیغات سیار                      |
| ۶۷ | تبلیغات از طریق وب سیار                 |
| ۷۲ | نمونه‌بندهای تبلیغاتی در وب سیار        |
| ۷۴ | تبلیغات از طریق پیامک سیار              |
| ۸۴ | تبلیغات سیار و واکنش مصرف‌کنندگان       |
| ۸۷ | پیامدهای حقوقی ناشی از تبلیغات سیار     |
| ۸۸ | جمع‌بندی و نتیجه‌گیری فصل               |

|                                                                          |     |
|--------------------------------------------------------------------------|-----|
| فصل پنجم: سلامت سیار.....                                                | ۸۹  |
| اهداف فصل.....                                                           | ۸۹  |
| مقدمه.....                                                               | ۹۰  |
| پزشکی و فاوا.....                                                        | ۹۰  |
| پزشکی و فناوری سیار.....                                                 | ۹۴  |
| روند کاربردهای فناوری سیار در حوزه پزشکی.....                            | ۹۵  |
| تجهیزات سیار و پوشیدنی‌ها.....                                           | ۹۷  |
| محدودیت‌ها.....                                                          | ۹۹  |
| پیشرفت‌های سلامت سیار.....                                               | ۱۰۰ |
| بررسی‌های موردی.....                                                     | ۱۰۳ |
| پیشنهاداتی برای استفاده از تجارت سیار در خدمات بهداشتی-درمانی ایران..... | ۱۰۸ |
| جمع‌بندی و نتیجه‌گیری فصل.....                                           | ۱۱۱ |
| فصل ششم: بانکداری سیار.....                                              | ۱۱۳ |
| اهداف فصل.....                                                           | ۱۱۳ |
| مقدمه.....                                                               | ۱۱۴ |
| پیشینه و تاریخچه بکارگیری بانکداری سیار.....                             | ۱۱۵ |
| مزایای بانکداری سیار.....                                                | ۱۱۸ |
| مدل‌های کسب و کار بانکداری سیار.....                                     | ۱۱۹ |
| خدمات بانکداری سیار.....                                                 | ۱۲۱ |
| چالش‌های اصلی در راهکارهای بانکداری سیار.....                            | ۱۲۷ |
| تکنولوژی‌ها و واسط‌های بانکداری سیار.....                                | ۱۲۹ |
| گروه‌بندی خدمات بانکداری سیار.....                                       | ۱۳۹ |
| جمع‌بندی و نتیجه‌گیری فصل.....                                           | ۱۴۰ |
| فصل هفتم: مدیریت دانش سیار.....                                          | ۱۴۱ |
| اهداف فصل.....                                                           | ۱۴۱ |
| مقدمه.....                                                               | ۱۴۲ |
| توصیف مدیریت دانش سیار و ویژگی‌های آن.....                               | ۱۴۴ |
| معماری مدیریت دانش سیار.....                                             | ۱۴۶ |



|          |                                                                                   |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۵۱..... | پیاده‌سازی یک نمونه عملی مدیریت دانش سیار.....                                    |
| ۱۵۴..... | جمع‌بندی و نتیجه‌گیری فصل.....                                                    |
| ۱۵۵..... | فصل هشتم: دولت سیار.....                                                          |
| ۱۵۵..... | اهداف فصل.....                                                                    |
| ۱۵۶..... | مقدمه.....                                                                        |
| ۱۵۷..... | تعاریف و تکوین دولت سیار.....                                                     |
| ۱۶۱..... | خصوصیات و ویژگی‌های دولت سیار.....                                                |
| ۱۶۲..... | کاربرد های دولت سیار.....                                                         |
| ۱۶۳..... | فرهنگ سازی و آمادگی شهروندان، لازمه ورود به بحث دولت سیار.....                    |
| .....    | آشنایی با برآیندهای خدمات دولت سیار از جمله پیامک و سرویس‌های قابل ارائه با آن در |
| ۱۶۴..... | دولت سیار.....                                                                    |
| ۱۶۸..... | دولت سیار و کشورهای در حال توسعه.....                                             |
| ۱۷۱..... | اهداف و کارکردهای اصلی دولت سیار.....                                             |
| ۱۷۶..... | مزایا.....                                                                        |
| ۱۷۸..... | برنامه‌ریزی سیستم‌های دولت سیار.....                                              |
| ۱۷۹..... | جمع‌بندی و نتیجه‌گیری فصل.....                                                    |
| ۱۸۱..... | فصل نهم: یادگیری سیار.....                                                        |
| ۱۸۱..... | اهداف فصل.....                                                                    |
| ۱۸۲..... | مقدمه.....                                                                        |
| ۱۸۲..... | ظهور آموزش سیار.....                                                              |
| ۱۸۴..... | آموزش سیار چیست؟.....                                                             |
| ۱۸۴..... | آموزش سیار مناسب.....                                                             |
| ۱۸۵..... | استانداردهای آموزش سیار.....                                                      |
| ۱۸۸..... | زیرساخت‌های مورد نیاز آموزش سیار.....                                             |
| ۱۹۱..... | ابزار مورد استفاده در آموزش سیار.....                                             |
| ۱۹۲..... | مزایای به کارگیری آموزش سیار.....                                                 |
| ۱۹۳..... | جمع‌بندی و نتیجه‌گیری فصل.....                                                    |

|     |                           |
|-----|---------------------------|
| ۱۹۵ | فصل دهم: حراجی سیار       |
| ۱۹۵ | اهداف فصل                 |
| ۱۹۶ | مقدمه                     |
| ۱۹۶ | تعریف حراجی سیار          |
| ۱۹۷ | دو مدل حراجی سیار         |
| ۲۱۶ | مزایای حراجی سیار         |
| ۲۱۷ | موانع توسعه حراجی سیار    |
| ۲۱۹ | جمع‌بندی و نتیجه‌گیری فصل |
| ۲۲۱ | فصل یازدهم: سرگرمی سیار   |
| ۲۲۱ | اهداف فصل                 |
| ۲۲۲ | مقدمه                     |
| ۲۲۲ | تعاریف سرگرمی سیار        |
| ۲۲۵ | بازتعریف سرگرمی سیار      |
| ۲۲۷ | سناریوهای سرگرمی سیار     |
| ۲۲۹ | جمع‌بندی و نتیجه‌گیری فصل |
| ۲۳۱ | منابع و مراجع             |



## مقدمه

تجارت سیار متشکل از اجزای مختلف، از جمله زیر ساخت‌ها، معماری، تکنولوژی‌ها، چالش‌ها، چشم‌انداز و کاربرد است، اما آنچه در این میان مهم است یادگیری و استفاده از تجارت سیار در دنیای امروز است. تجارت و کسب و کار می‌باشد که این مهم از طریق شناخت، درک، کاربرد و تحلیل کاربردهای تجارت سیار امکان‌پذیر است. لذا، مطالب این کتاب، پس از نگاهی اجمالی به سیر تکوین فناوری‌های موبایل، به معرفی، تعریف و تشریح کاربردهای تجارت سیار اختصاص یافته است. در ابتدا مدل‌ها، دسته‌بندی‌ها و تعاریفی که از کاربردهای تجارت سیار شده به صورت اجمالی معرفی شده‌اند، به این صورت که خوانندگان با نظرات مختلفی که پیرامون این موضوع توسط صاحب‌نظران و نویسندگان صورت پذیرفته است، آشنا شوند. در گام بعدی تلاش می‌شود از کاربردهای تجارت سیار در هر فصل معرفی و تشریح شده‌اند. از جمله کاربردهای تشریح شده می‌توان به بازاریابی سیار، تبلیغات سیار، سلامت سیار، دولت سیار، مدیریت دانش سیار و غیره اشاره کرد.

مخاطبین مختلف از جمله مدیران، دانشجویان، محققان و علاقمندان حوزه فناوری‌های موبایل و کاربردهای آن می‌توانند از مطالب این کتاب بهره‌گرفته و آن را در بوته نقد و نظر قرار دهند.

بدیهی است خوانندگان می توانند در ابتدا بخش مربوط به مدل ها و دسته بندی های مختلف تجارت سیار را مطالعه نمایند و سپس با توجه به علاقه، تخصص و نیاز خود، فقط توضیحات کاربردی مورد نیاز و مورد توجه خود را به صورت کامل مطالعه نمایند. مولفان از هر گونه پیشنهاد، انتقاد و نظرات تکمیلی صاحب نظران و خوانندگان استقبال می کنند.

nooriroohallah@gmail.com  
esfidani@ut.ac.ir

www.ketab.ir